

Datum
2022-09-15

Diarienummer
2022/350

Handläggare
Mona Birgetz
mona.birgetz@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Uppföljning av tidigare granskningar av bisysslor – svar på skrivelse från Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 15 september 2022, överlämnas till Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2, som svar på revisionsskrivelse ”Uppföljning av tidigare granskningar av bisysslor”

Sammanfattning

En skrivelse från Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2 ”Uppföljning av tidigare granskningar av bisysslor” har inkommit till kommunstyrelsen för yttrande.

Under 2017 genomfördes en granskning av Huddinge kommuns rutiner för hantering av bisysslor. Granskningen visade att kommunen inte hade en tillfredsställande hantering av bisysslor. Revisorerna rekommenderade därför kommunen att göra ett omtag rörande området, bisysslor.

Under 2020 genomförde Revisionsgrupp 1. en uppföljning av den tidigare genomförda granskningen. I uppföljningen konstaterades att man i huvudsak hade beaktat de rekommendationer som hade lämnats. Dock hade två av rekommendationerna inte genomförts.

Syftet med uppföljningen är att granska hur och om restpunkterna åtgärdats av nämnder och KS på ett ändamålsenligt sätt.

Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2, anser att nämndernas kontroll avseende bisysslor och motverkande av jäv är otillräckligt och lämnar tre rekommendationer.

Svaret på rekommendationerna från Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2 återges mer i detalj under rubriken förvaltningens synpunkter i kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 september 2022.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

En skrivelse (*bilaga 1*) från Huddinge kommuns revisorers revisionsgrupp 2 med bifogat missiv (*bilaga 2*), har inkommit till kommunstyrelsen för yttrande.

Under 2017 genomfördes en granskning av Huddinge kommuns rutiner för hantering av bisysslor. Granskningen visade att kommunen inte hade en tillfredsställande hantering av bisysslor. Revisorerna rekommenderade därför kommunen att göra ett omtag rörande området bisysslor. Revisorerna ansåg att hela kedjan, från styrande dokument med tillhörande tillämpningsföreskrifter till metoder för inventering, bedömning och kontroll var i behov av översyn.

Kommunstyrelsen svarade revisorerna och redovisade ett antal olika åtgärder som skulle genomföras i syfte att stärka rutinerna avseende hantering av bisysslor.

Under 2020 genomförde Revisionsgrupp 1. en uppföljning av den tidigare genomförda granskningen. I uppföljningen konstaterades att kommunen i huvudsak hade beaktat de rekommendationer som lämnats. Dock hade två av rekommendationerna inte genomförts. Dels uppdatering av HKF 9930 och tillhörande dokument, i enlighet med punkten Allmänna bestämmelser (AB) 2017 samt Sveriges kommuner och landstings cirkulär 17:50, bilaga 3. Dels korskörningar mellan anställningsuppgifter, leverantörsregister och Bolagsverkets uppgifter.

Enligt uppföljningen 2020 hade korskörning endast genomförts 2018. Som skäl angavs att kommunen inte kan genomföra en sådan åtgärd på egen hand. Det framkom vidare att stickprovskontroller endast gjordes på vissa förvaltningar och att det inte var angivet i alla förvaltningars internkontrollplaner att sådana skulle genomföras årligen.

Rekommendationer från Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2
Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2, anser att nämndernas kontroll avseende bisysslor och motverkande av jäv är otillräckligt och lämnar följande rekommendationer:

- Korskörningar bör genomföras oftare och i fler förvaltningar. Liknande behov torde föreligga i andra kommuner och myndigheter och kunna tillgodoses med digitala verktyg som utvecklats av företag eller annan myndighet.
- Information om bisysslor som inte omfattas av GDPR-regelverket bör finnas på annat sätt än i Heroma för att tillgodose kravet i 4 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, om att automatiserad behandling av uppgifter hos myndigheter ska ordnas med beaktande av det intresse som enskilda kan ha av att själva utnyttja tekniska hjälpmedel hos myndigheten för att ta del av allmänna handlingar.
- Nämnderna ska enligt 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725), KL, se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnderna rekommenderas därför att på ett ändamålsenligt sätt utöva tillsyn av förvaltningarnas processer för anmälan och

godkännande av bisysslor, korskörningar, dokumentation och transparens gentemot enskild och media

Internt arbete med bisysslor i Huddinge kommun

Reglerna om bisyssla återfinns i lag (1994:260) om offentlig anställning (LOA) och i kollektivavtalet Allmänna bestämmelser (AB).

En ny riktlinje "Bisysslor i Huddinge kommun" är antagen av kommunfullmäktige och gäller från och med 2021-07-01. Denna riktlinje ersätter tidigare HKF 9930. Riktlinjen har anpassats till reviderade regler i Allmänna bestämmelser (AB) 2020. Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra vilka regler som gäller för att förebygga och förhindra bisysslor som kan anses vara arbetshindrande, förtroendeskadliga eller konkurrerande med kommunens verksamheter. En tillämpningsanvisning till riktlinjerna är framtagen för att underlätta för chefer och medarbetare att hantera bisysslor.

Medarbetare som har en bisyssla är skyldig att anmäla detta till arbetsgivaren och lämna de uppgifter om bisysslan som behövs – omfattning och förläggning, innehåll samt organisatoriska och verksamhetsmässiga kopplingar – för att arbetsgivaren ska kunna bedöma om bisysslan är tillåten eller inte. Däremot är medarbetare som inte har en bisyssla inte skyldig att anmäla detta till arbetsgivaren. Rutiner för att följa upp förekomst av bisyssla finns förutom den årliga insamlingen av uppgifter också innan anställning sker och i samband med det årliga medarbetarsamtalet. Medarbetares rapportering av bisyssla sker från och med 2019 i kommunens lönesystem Heroma självservice.

I hantering av bisysslor måste hänsyn tas till medarbetarens integritet. Oftast räcker det med uppgifter om arten av bisyssla för att kunna avgöra om denna är tillåten. Rätten att inhämta uppgifter om bisyssla får inte ske på sådant sätt att medarbetaren känner sig skyldig att lämna uppgifter om åskådning i politiskt, religiöst, kulturellt eller annat hänseende.

Att utreda bisyssla och att ta beslut om att tillåta bisyssla fattas av medarbetarens närmaste chef. Beslut om att förbjuda bisyssla fattas av den som enligt respektive nämnds delegationsordning har rätt att fatta beslut i ärendet. Om en bisyssla förbjuds fattas ett beslut enligt delegation, vilket dokumenteras och diarieförs särskilt. Om bisysslan förbjuds på grund av arbetshindrande eller konkurrerande skäl föregås beslutet av MBL-förhandling med facklig part. Denna förhandling dokumenteras och diarieförs.

När en begäran inkommer till kommunen om att ta del av en uppgift eller handling rörande en bisyssla gör HR-avdelningen en bedömning om uppgiften eller handlingen kan lämnas ut.

Enligt kommunens riktlinje rapporteras anmälda bisysslor årligen till respektive nämnd. En övergripande rapportering över samtliga nämnders bisysslor sker också till kommunstyrelsens arbetsutskott. I rapporteringen anges förvaltningens arbete med att samla in bisysslor, antal anmälda bisysslor och bisysslor som har utretts eller förbjudits. En kort redovisning över bisysslornas art rapporteras också till nämnd.

Inom två nämnder, bygglovs- och tillsynsnämnden samt klimat- och stadsmiljönämnden genomförs årliga stickprovskontroller. Ett slumpmässigt urval om 10% av nämndens medarbetare och samtliga chefer har kontrollerats mot allabolag.se. Resultatet av kontrollerna år 2021 visade att alla hade godkänd bisyssla eller ingen bisyssla.

Förvaltningens synpunkter

Att Huddinge kommun har god kontroll avseende bisysslor och arbetar aktivt för att motverka av jäv är väsentligt för kommunen. Brister i detta arbete kan leda både till ekonomisk skada och förtroendeskada. Förvaltningen delar synen om att en underrapportering av bisysslor förekommer i kommunen. Information och rutiner behöver kontinuerligt förstärka medvetenheten hos chefer och medarbetare. Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2 framför ett antal synpunkter och tre rekommendationer.

Nedan förhåller sig kommunstyrelsen till Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 2, rekommendationer:

Korskörningar bör genomföras oftare och i fler förvaltningar. Liknande behov torde föreligga i andra kommuner och myndigheter och kunna tillgodoses med digitala verktyg som utvecklats av företag eller annan myndighet.

Alla personuppgifter som behandlas av en organisation berörs av GDPR. All information om bisysslor som går att kopplas till en nu levande person omfattas därför av GDPR.

Utifrån GDPR artikel 5.1 b) behöver kommunen ha ett dokumenterat ändamål med insamlingen av personuppgifterna och den fortsatta behandlingen ska vara i linje med detta ändamål. Korskörning är en form av personuppgiftsbehandling som kan anses vara i linje med det ändamål för vilket personuppgifterna i fråga ursprungligen har samlats in. Behandlingen måste också enligt artikel 6 ha en s.k. laglig grund, i detta fall är det rimligaste att då använda sig av den lagliga grunden Allmänt intresse (artikel 6.1 e)). Det Allmänna intresset behöver motiveras med någon form av stöd i lag eller annan författning.

Det sätt som korskörningar är möjliga är att kommunen gör en dataanalys mellan kommunens anställningsuppgifter, kommunens leverantörsuppgifter och bolagsverkets register. Det är troligt att kommunen på detta sätt skulle identifiera medarbetare som inte angett bisyssla och medarbetare med bisyssla hos kommunens leverantörer. Dock kan kommunen inte utesluta att det skulle finnas medarbetare med bolagsengagemang som inte fångas i en sådan granskning.

I dagsläget har kommunen inte något dokumenterat ändamål eller laglig grund för korskörning mellan anställningsuppgifter, leverantörsregister och Bolagsverkets uppgifter. För att kunna genomföra dessa korskörningar skulle en utredning över vad kommunen har för stöd i lag eller annan författning behöva genomföras.

Information om bisysslor som inte omfattas av GDPR-regelverket bör finnas på annat sätt än i Heroma för att tillgodose kravet i 4 kap. 1 § OSL, om att automatiserad behandling av uppgifter hos myndigheter ska ordnas med beaktande av det intresse som enskilda kan ha av att själva utnyttja tekniska hjälpmedel hos myndigheten för att ta del av allmänna handlingar.

Var och en har enligt tryckfrihetsförordningen (1949:105), TF, rätt att ta del av allmänna handlingar.

Rapportering av bisyssla sker idag i kommunens lönesystem Heroma. Uppgifter om bisysslor finns därmed inte i någon allmän handling. En sammanställning av personalens rapporterade bisysslor utgör en allmän handling först när sammanställningen har överlämnats till nämnd i samband med den årliga uppföljningen av bisysslor och ärendet där uppgifterna om bisysslor ingår har slutbehandlats genom ett beslut av nämnden. Beslut om att förbjuda bisyssla samt dokumentation från MBL-förhandling utgör på samma sätt allmänna handlingar när kriterierna för allmän handling i TF är uppfyllda.

Bestämmelsen i 4 kap. 1 § OSL, där det av första stycket punkten 4 framgår att ”myndigheten ska särskilt se till att automatiserad behandling av uppgifter hos myndigheten ordnas med beaktande av det intresse som enskilda kan ha av att själva utnyttja tekniska hjälpmedel hos myndigheten för att ta del av allmänna handlingar” och av andra stycket punkten 1 framgår att ”enskilda bör ges goda möjligheter att söka allmänna handlingar”, tar enbart sikte på handlingar som i enlighet med TF:s bestämmelser är allmänna. Bestämmelsen kan därmed inte tillämpas på personalens rapporterade uppgifter om bisysslor eftersom uppgifter om bisysslor i Heroma inte finns i någon allmän handling. Om enskilda i andra fall ges möjlighet att med stöd av bestämmelsen själva söka allmänna handlingar hos en myndighet inbegriper detta dessutom en möjlighet att söka allmänna handlingar som i sin helhet innehåller offentliga uppgifter. Uppgifter avseende personalen kan omfattas av sekretess, exempelvis uppgifter om bostadsadress, privata telefonnummer och andra jämförbara uppgifter avseende personalen. Eftersom bestämmelsen dels tar sikte på allmänna handlingar och dessutom sådana allmänna handlingar som enbart innehåller offentliga uppgifter så är det inte förenligt med bestämmelsen att ge enskilda möjlighet att själva söka bland personalens rapporterade uppgifter om bisysslor. I det fall en begäran inkommer till kommunen om att ta del av uppgift om bisyssla eller allmän handling rörande bisyssla hanteras begäran istället på det sätt som föreskrivs i TF och OSL.

Nämnderna ska enligt 6 kap. 6 § KLse till att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnderna rekommenderas därför att på ett ändamålsenligt sätt utöva tillsyn av förvaltningarnas processer för anmälan och godkännande av bisysslor, korskörningar, dokumentation och transparens gentemot enskild och media.

Enligt kommunens riktlinje rapporteras anmälda bisysslor årligen till respektive nämnd. En övergripande rapportering över samtliga nämnders bisysslor sker också till kommunstyrelsens arbetsutskott. I rapporteringen anges förvaltningens arbete med att samla in bisysslor, antal anmälda bisysslor och bisysslor som har utretts eller förbjudits. En kort redovisning över bisysslornas art rapporteras också till nämnd.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för kommunen.

Camilla Broo
Kommundirektör

Mona Birgetz
HR-direktör

Bilagor

- Bilaga 1. Revisionsskrivelse
- Bilaga 2. Förstudie

Beslutet ska skickas till

Kommunens revisorers revisionsgrupp 2